

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Vir quid uxori debeat quoad alimenta, paragraph. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

e Sanc. I. 20. de matr. d. 10. per tot. 27. p. 2. l. 2. c. 5. q. 9. d. Juris in Autb. Sacramentis. C. quando mulier ex in ambent. & sine prohibitio- ne, 9. propere agitur e lege Molin. a. 11. de iust. tr. 2. d. 220. vers. Quan- do impubere, Castrop. & Th. Sanc. apud Dian. p. 10. tr. 13. ref. 12.

3. Quarcs tertio, circa expensas à matre pro filiorum alimentis factas, in hunc modum: Antonia genitrix aluit filium usque ad decimum annum vivente patre, sive presente, sive peregre agente: tunc, mortuo eodem, filium aluit usque ad decimum octauum, quando scilicet Antonia filij bona administrabat; exposcit nunc à filio somnes impensas ab ipsa factas, imo etiam estimationem sui laboris, legatumne exposcit?

Respondeo, tres hic difficultates uno spiritu concessisti, tribus necessario di- cis distinguendas.

4. Dico primò: si vivente patre alioqui divite, vel existente tutorē, mater filium aluit; & protestata est, se alere, animo impensas repetendi, repe- tere f quidem potest. Si nihil est pro- testata, præsumitur, si non contem- platione patris, certè amore filij, libe- raliter id fecisse. Simile quid esse in ma- rito, quaado uxorem alit, non soluta- b. sacerdo dote, docet Sanchez. g. Pro- foro interno sufficiens ratio h repe- tendi inibi videtur (etiam si mater sit protestata) si concurrant hæc duo: pri- mò, ut positivo animo repetendi al- luit; secundò, ut omissio protesta- tionis non fuerit caussa damni in patre, vel tutorē quando enim pater, vel tutor, si sciviseat, matrem ejusmodi tu modo ex occasione, quod de alimen- tis filio-

animō repetendi alere, ipsi aliuiscent, nullis vel paucioribus sumptibus, tunc profecto mater in conscientia non posset expensas repetere, quia ipsa fuisset in culpa, quod tot expensæ fuissent factæ; solum igitur illas pauciores, quæ factæ vere fuissent, tunc jultè repeteret. f L. Defensio. ff. de negotijs gestis. g. sanc. l. 9. de maer. d. 5. nu. 7. h. L. si quis à liberis, l. si mater. ff. de liberis ag- noscendit. 27. or. p. 2. l. 2. c. 5. q. 10.

5. Dico secundò: Si mortuo patre, nulloque tutorē existente, animo po- sitivo se compensandi, mater bona fi- lij administrans, filium aluit, & potest alimenta repetere; secus, reputatur a- more filij id fecisse, idque maximè, si bona matris & filij non erant divisa, Quod si bona divisa erant, & cuique sui rationum libri respondebant, præ- sumitur, in matre ejusmodi filij bona administrante affuisse animum repe- tendi: id enim ostendit illa rationum & librorum distincta divisio.

i Ibid.

Dico tertio: estimationem sui la- boris nequit mater exposcere, quia mater pro filio laborem suum gratis impendere, jure præsumitur, imo for- tasce jure cogitur.

§. III.

Vix quid uxori debeat, quoad ali- menta?

1. **N**on est nostrum, omnia, quæ hui invicem debent conjuges, hic colligere, cum id fusè Do- ctores & prosequantur illud enim tan- gitor, si sciviseat, matrem ejusmodi tu modo ex occasione, quod de alimen- tis filio-

ris filiorum egimus, disputamus: an tur; si inopes, tunc succedat ex obliga-
conjuges sibi mutua alimenta præbere
teneantur. Et obligari b quidem vi-
rum uxori, luce clarus est; quia id
extorquet arcta conjugalis conjunctio.
allataque dos ab uxore. Imo si vir u-
xorem inopem sine dote duxisset, il-
lam adhuc alere oportebit; quia sibi
vir imputare tune debet, si iridotatum
duxit. Inopem, inquam, si enim di-
vitum, tacite jam ab uxore dos pro-
missa censetur: siquidem uxor per ma-
trimonium se, & interpretative sua
bona, saltem quoad competentem do-
tem, marito tradit.

a Doctores apud Trullenc. l. 4. decal.
c. 1. d. 4. b Sanch. de matr. l. 9. d. 4.
a nu. 19.

2. Eadem obligatione tenetur vir,
si dos casu, & sine culpa uxoris pereat,
etiam si uxor propter suam culpam,
non tendentem tamen directe ad sepa-
rationem ab ipso viro, sit perpetuo
carceri mancipata; etiam si propter
suam culpam in morbum contagio-
sum, v. g. lepram inciderit, unde sepa-
ratim a viro habitare cogatur: multo
magis, si sine culpasua, ut, si haec se-
paratio necessaria fuerit, propter viri
contagiam. Ratio horum est, quia id
requirit reciprocus conjugum amor.
Et sicut uxor non inops maritum exu-
lem, vel in triremibus propter sua de-
licita detentum alere tenetur, ita invi-
cem maritus uxori. Quod si dos
pereat, quia propter uxoris hæresim,
aliave delicta, fuerit publicata, seu fi-
asco addicta, quæstio est, an vir, an po-
tius pater uxoris ipsam teneatur alere?
& distinguendum est. c Si enim pa-
rentes uxoris divites sint, ipsi tenebun-

tione maritus. Quod idem videtur di-
cendum, si uxor dotem sive validè, si-
ve invalide distraxit, vel consumpsit,
marito non consentiente, quod est, do-
tem petire culpa uxoris. Ratio utri-
usque dicti est, quia quando dos culpa
uxoris perit, perinde est, ac si soluta
dos ab ipsa non fuisse; in quo eventu
non obligari virum uxori alimenta
porrigere, mox dicemus: id, quod
certè dici non potest, si sine culpa, vel
casu pereat. In duobus ergo dumta-
xat casibus ab hac obligatione certo li-
beratur vir: primò, si uxor d recedat
à mariti cohabitacione, sine culpa viri,
sed ex propria levitate: si enim ob viri
sævitiam non leueni, (levem enim
uxor ferre patienter debet, neque po-
test propter levem culpani, separatio-
nem, quæ est res gravis, intentare) u-
xor discedat, non liberabitur vir ab ea
alerida, quia tunc culpa mariti est,
non uxoris. Imo si temere uxor reces-
serit, sed deinde pænitentia ducta re-
dire velit, tenetur eam alere vir,
quamvis adhuc extra domum degat:
ratio est, quia pænitentia & emenda-
tio culpam, atque adeo caput, unde
alimenta negare vir poterat, plane tol-
lit. Hic non loquimur, quando af-
fuit legitimum divortium, de quo
plurib. Sanc. lib. 10. Matrim. per to-
tum.

c Sanch. l. 9. de matr. d. 5. n. 10. d
Sanc. l. c. n. 20.

3. Secundo, excusabitur e vir aba-
lenda uxore, si dos promissa non affe-
ratur; quia dos datur ad sustinendum
onus familie alendæ: ea igitur defici-
ente, deficit & onus. Quod si partem
dotis

doris acceperisti , pro rata uxorem ale : debeat ? Respondeo, debere, h quan-
cum valeat argumentum , si integra
dote fruereris , integre aleres : ergo si
parte, partialiter.

e Sanc. ead. disp. 5. per totam.

4. Quid si ij , qui dotem promise-
runt, vere solvendo non sint? Respon-
deo, si dotem promisit ipsa uxor , vel
ejus pater, tenetur f adhuc illam ale-
re vir, nisi dolosè ij promiserint, scien-
tes, se solvere non posse. At si promi-
sit extraneus (quo nomine hic venit
quicunque is fuerit , sub cuius pot-
estate non erat uxor) non tenebitur vir.
Horum rationem lege apud Sanchez
citatum , apud quem etiam invenies
non posse à viro expelli ab habitatio-
ne , vel à debito conjugali uxorem ,
propter dotem non solutam, cum hæc
sint longè diversa , non alere , & non
cohabitare, nec ex priore possit posteri-
us inferri. Sed proh quanti ponderis
est , habere in eodem testo & lecto u-
xor , illamque non alere ! Morali-
ter, & in praxi hæc admodum sunt dif-
ficilia : nam propterea cogitent sapien-
tes , quid hac in re consilendum tan-
dem sit , & legant Authores allatos à
Sperelli , g qui contra Sanchez tenent,
ob dotem nulla ex parte solutam posse
& cohabitatione uxorem expelli.

f Idem ib. n. 4. s. g. Sperel. t. 2. dec.
73. n. 10.

§. IV.

*Uxor quid viro debeat , quoad
alimenta ?*

9. **Q**uod ad uxori quāri potest , an
hac aliquando maritum alere

suppetit, unde marito succurrere que-
at, sive ex bonis dotalibus, sive ex pa-
raphernalibns , sive aliunde conquisi-
tis : hoc enim exposcit mutuus conju-
gum nexus, etiam si maritus culpa sua
sit carceri astrictus , sit tristis
mancipatas , sit infirmus, non autem ,
si culpa sua ab uxore recedat , nisi forte
redire velit , ut ex proximè dictis col-
ligi manifestè potest. Quid si maritus
ex alienum contraxit, ut uxorem ale-
ret ? cogeturne illud solvere uxor ex
proprijs bonis, marito defuneto ? Hac
de re dixi breviter c. s. §. 2. n. 5.

h Sanc. l. c. d. 4. num. 27. multie-
dit.

De donationibus inter virum , &
uxorem multa jurisperiti, tibi suffici-
at , legere Molinam , i Dicastillum ,
Castropalaum.

i Mol. alijsq. apud Dicastillum li. 2.
r. 5. d. 1. dub. s. a num 72. Castrop. de
just. commut. d. 2. p. 25. per totum.

§. V.

*In necessitate extrema quis magis adju-
vandus pater, an filius , an
uxor?*

1. **S**i quis patrem suum , suumque
filium, atque uxorem fratrem
que in extrema, vel gravi neces-
itate a constitutos animadvertat , &
uni dumtaxat ex his auxiliari posset ,
querimus , cuinam auxilio esse ipsum
opereat? duo v. g. modici panes ipsi
suppetunt in extrema fame , unum si-
bi, ut certè potest, reservat, ob indi-
vidus

K

